

na gesproken, haar voor eene keukenprinses en kousenstopster versleten, en daarom besloot De Veer eens eene door en door lieve Hollandsche vrouw te tekenen. Hij verwaarloosde er zelfs den Hollandschen echtgenoot voor. Zijne schetsen uit het huwelijksleven van zijn uitverkoren paar, later ook van de kinderen, worden in alle degelijke Hollandsche gezinnen op den hoogsten prijs gesteld. Hier heeft men juist, wat onze Hollandsche familiën van alle standen waardeeren — de liefde voor het *home*, de liefde voor de huiselijk gezelligheid.

Niet alleen man en vrouw spelen de hoofdrollen. De kinderen — en hiermeê stal hij het hart van alle Nederlandsche moeders — treden gedurig op den voorgrond. Dit kwam nog duidelijker in het licht, toen De Veer bij den tweeden druk (1872) van zijn *Trou-ringh* er een nieuw deel aan toevoegde, waarin de oudste dochter van het gezin, onder den titel van: „Klein vrouwtje” eene nieuwe bekoorlijkheid aan deze Hollandsche binnenshuis-schildering verleende. Ook „Meneer mijn zoon” wordt niet vergeten — toch blijft de hemel blauw in dit gezin, en zit de spelman voortdurend op het dak.

Een ziertje te veel optimisme zou aan zoodanige voorstelling kunnen worden verweten, indien het dezen kunstenaar verboden ware ons Hollandsch huiselijk leven uit zijn onaantastbaar optimistisch oogpunt te beschouwen. De Veer heeft altijd en in alles de spreuk van Mark Tapley (uit Dickens' *Chuzzlewit*) in het oog gehouden — dat het zonder kleine of groote tegenspoeden niet de moeite waard is om vroolijk te blijven. Hij heeft er zich duizenden harten mee gewonnen, en de som der levensvreugde van tallooze echt Nederlandsche familiën er meê verhoogd.

* *
* *

Historie van Sara Burgerhart door E. Wolff en A. Deken. Achtste druk. Den Haag. Gebroeders Van Cleeff. 1891.

Ziehier den achtsten druk van een roman, die bijna 110 jaren oud is.

Wie het met leede oogen moge aanzien — zulke oude pruiken als Betje en Aagje behooren immers in ons schitterend letterkundig leven niet meer genoemd te worden — mij schijnt het een bewijs te meer, dat de lauwerkrans, door de auteurs van *Burgerhart* en *Leevend* gewonnen, naar het woord van den dichter „des groenens nimmer moe” is.

Juist in de laatste vijf-en-twintig jaren herleeft in Nederland de oude roem van Wolff en Deken. Vooral sedert de studie van H. Frylink (1862) en de bloemlezingen van Van Vloten (1866), juist nadat Busken Huet in eene meesterlijke novelle (*Volksalmanak van het Nut*, 1865) de beide kunstenaressen in hare nadagen, kommerlijk levend in Den Haag, voor onze verbeelding had teruggebracht. Later wijdde dezelfde geestige pen eene studie aan *Burgerhart* en *Leevend* in zijne *Oude Romans*, tot nog toe het beste wat over deze onsterfelijke kunstwerken in onze taal gezegd is.

Dat er in 1891 een achtste druk noodig bleek van *Sara Burgerhart* met reproducties van de oude, zeer degelijk kopergravuren is ons even welkom als de vijfde druk van den *Trou-ringh*. — Wat *Burgerhart* betreft, geloof ik zelfs, dat hier de negende druk gegeven wordt. De *Catalogus* van de Wolff- en Deken-tentoonstelling (Utrecht, Van der Post, 1884) noemde zeven drukken. Sinds verscheen bij Van Cleeff in 1886 een nieuwe druk — de achtste, en deze laatste is dus de negende.

* *
* *